

ANALIZA DE IMPACT ÎN PROCESUL DE FUNDAMENTARE
a proiectului Legii privind selecția și evaluarea
performanțelor judecătorilor

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza de impact în procesul de fundamentare a proiectului Legii privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor
Data:	7 aprilie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Justiției
Subdiviziunea:	Direcția elaborare acte normative
Persoana responsabilă și datele de contact:	Diana Melenciuc, Consultant principal, tel.: (022) 20-14-26 email: diana.melenciuc@justice.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
<i>a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate</i>	
<p>Au fost evidențiate următoarele probleme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) blocajul de aproape 2 ani în activitatea Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor (în continuare – Colegiul de selecție) și cea a Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor (în continuare – Colegiul de evaluare); 2) dublarea de responsabilități între instituțiile implicate în procesul de selecție; 3) organizarea nejudicioasă a concursurilor pentru funcțiile vacante din sistemul judecătoresc; 4) motivarea insuficientă a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare - CSM) cu privire la selecția și promovarea candidaților; 5) acordarea în mod subiectiv de către CSM a punctajelor în cadrul unor concursuri. 	
<i>b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate</i>	
<p>Selecția și evaluarea judecătorilor constituie elemente cheie pentru asigurarea unui sistem judiciar independent și profesionist. De la adoptarea Legii privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor la 5 iulie 2012 a trecut mai mult de un deceniu, timp în care au fost identificate mai multe curențe, care au fost enumerate la rubrica nr. 1 lit. a) din prezenta analiză de impact.</p> <p>În anul 2018 au fost operate o serie de modificări în cadrul normativ, care au contribuit la o îmbunătățire a proceselor, însă rezultatele au fost modeste.</p>	

Organizarea concursurilor pentru selecția și promovarea judecătorilor au loc, de regulă, de două ori pe an. Modalitatea dată de organizare a concursurilor permite candidaților la funcția de judecător să aibă o mare previzibilitate în oportunitățile de carieră, dar și să economisească resursele și timpul CSM. Cu toate acestea, autorii studiilor ce au avut drept scop monitorizarea activității CSM și a organelor din subordinea acestuia¹ au demonstrat că progresele au fost ne semnificative.

Subliniem că nu toate problemele identificate în acest domeniu pot fi soluționate prin efectuarea modificărilor în actele legislative. Or, multe aspecte care sunt problematice derivă din modul în care CSM interpretează și aplică legea, precum și din prevederile regulamentelor aprobate de CSM.

Referitor la problemele depistate, prezentăm următoarele **date statistice**:

- În perioada ianuarie-octombrie 2020, Colegiul de selecție a activat în componență numerică de 6 membri (din 7 prevăzuți de lege). În luna octombrie 2020 mandatele membrilor Colegiului de selecție din rândul judecătorilor au expirat. Respectiv, la finele lunii octombrie, Colegiul de selecție a devenit nefuncțional, atestându-se un blocaj instituțional². Actualmente, în acest colegiu sunt doar 2 membri, mandatul cărora va expira la data de 25 septembrie 2025.

- În perioada ianuarie-octombrie 2020, Colegiul de evaluare a activat în componență numerică de 6 membri (din 7 prevăzuți de lege), iar în perioada noiembrie-decembrie 2020 au exercitat funcția de membru al Colegiului doar 3 membri, fapt ce a condus la imposibilitatea convocării ședințelor Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din lipsă de cvorum³. Actualmente, în acest colegiu este un singur membru, mandatul căruia va expira la data de 16 aprilie 2023.

- După cum a fost menționat supra, numirile și promovările selective în cadrul sistemului judiciar sunt o problemă evidențiată în mai multe rapoarte ale ONG-urilor internaționale și locale, problemă care s-a agravat în special în ultimii ani⁴.

În 2012-2016, au fost adoptate mai multe modificări legislative pentru a asigura numirile și promovările bazate pe merite. Cu regret, practica care a urmat de atunci a arătat că problemele variază de la criterii de evaluare necorespunzătoare, la concursuri organizate cu un singur candidat și până la ignoranța spiritului legii în evaluarea integrității.

În context, indicăm următoarele **persoane/entități afectate**:

- 1) candidații la funcția de judecător;
- 2) judecătorii care sunt evaluați incorect (după criterii și proceduri neclare, cu atribuire incorectă a punctajului, cu încălcarea procedurii de evaluare);

¹ Lista detaliată a studiilor respective poate fi vizualizată în Nota informativă la proiectul legii (se anexează).

² Informație preluată din Raportul privind activitatea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, ianuarie-octombrie 2020, link: https://www.csm.md/files/RAPOARTE/2020/Raport_CE_2020.pdf

³ Informație preluată din Raportul privind activitatea Colegiului pentru selecție și cariera judecătorilor, ianuarie-octombrie 2020, link: <https://www.csm.md/files/RAPOARTE/2020/RaportCS2020.pdf>

⁴ A se vedea Raportul „Ruperea cercului vicios: Regândirea cadrului instituțional anticorupție în Republica Moldova”, disponibil în limbile română și engleză, la linkul: <https://ccia.md/reports/ruperea-cercului-vicios/>

3) judecătorii care nu pot fi transferați, promovați din cauza imposibilității evaluării performanțelor acestora;

4) justiția, în general, deoarece abuzurile și încălcările comise în cadrul CSM și colegiile acestuia afectează grav percepția cetățenilor despre justiție, precum și încrederea societății în sistemul judecătoresc.

Menționăm următoarele **persoane/entități care au contribuit la apariția problemei**:

1) membrii CSM, precum și cei din Colegiul de evaluare și din Colegiul de selecție, care au admis încălcarea procedurilor și promovarea intereselor individuale în detrimentul intereselor societății;

2) corpul de judecători, care și-au ales nereușit reprezentanții în CSM și colegiile acestuia, și o perioadă destul de îndelungată nu au organizat Adunarea generală a judecătorilor;

3) autoritățile/instituțiile implicate în procesul de selectare a reprezentanților societății civile în CSM și colegiile acestuia.

Următorul pas în procesul pre-vetting va fi evaluarea candidaților în colegiile CSM. Acest exercițiu este extrem de necesar în condițiile în care colegiile CSM vor prelua mandatul Comisiei de evaluare pentru realizarea mecanismului de evaluare internă a subiecților ce nu se vor regăsi în primele faze ale procesului de evaluare externă („full vetting”), inclusiv cei care vor solicita promovarea în funcții de conducere sau instanțe superioare.

În context, comasarea colegiilor CSM (Colegiul de selecție și Colegiul de evaluare) ar fi soluția optimă pentru accelerarea procesului de evaluare a candidaților pentru calitatea de membri într-un singur colegiu, organizarea unui singur concurs și pentru formarea acestuia într-un termen cât mai scurt posibil încât să fie unul funcțional.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au generat problemele enunțate țin de:

1) reglementarea neclară a criteriilor de evaluare și a modului de acordare a punctajului pentru fiecare criteriu;

2) lipsa voinței în cadrul CSM de a organiza Adunarea Generală a Judecătorilor, inclusiv în timpul pandemiei, cu utilizarea votului on-line;

3) numărul mare de membri ai celor 2 colegii care trebuie ales/numit: 5 membri pentru Colegiul de evaluare și 5 membri pentru Colegiul de selecție.

4) practicile vicioase de lucru ce s-au format în cadrul celor 2 colegii și în CSM;

5) alegerea/numirea anterioară în cadrul celor două colegii a unor membri cu probleme de integritate.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Evoluția de până acum a problemei a fost descrisă la pct. 1 lit. b) de mai sus.

Dacă această intervenție legislativă nu va avea loc, blocajul actual ce s-a format în activitatea Colegiului de selecție și cea a Colegiului de evaluare va continua. Acest fapt va destabiliza încă mai tare situația din sistemul judecătoresc, făcând imposibilă:

- efectuarea evaluării candidaților la funcția de judecător – ceea ce face imposibilă numirea în funcție a absolvenților Institutului Național al Justiției, drept urmare, în multe instanțe sunt funcții vacante de judecător, iar judecătorii în funcție sunt supraîncărcați;

- efectuarea evaluării judecătorilor în funcție – drept urmare, este imposibilă promovarea și transferul judecătorilor, numirea în funcția de președinte/vicepreședinte al instanței judecătorești.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic actual este constituit din următoarele acte normative:

1. Legea nr. 514/1995 cu privire la organizarea judecătorească;
2. Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului;
3. Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii;
4. Legea nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor;
5. Regulamentul cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 613/29 din 20 decembrie 2018;
6. Regulamentul cu privire la criteriile, indicatorii și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 212/8 din 5 martie 2013.

Actele normative enumerate reglementează statutul, atribuțiile, competențele Colegiului de selecție și cele ale Colegiului de evaluare în domeniul evaluării, selecției și evaluării judecătorilor. Modificarea acestora se va realiza print-un proiect de lege de ajustare a cadrului normativ conex.

Cu referire la **documentele de politici** relevante, menționăm:

- *Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană*, aprobat de Comisia Națională pentru Integrare Europeană, la 4 august 2022;

- *Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 (acțiunea nr. 8.18)*: „Modificarea cadrului normativ în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor”;

- *Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025*, aprobată prin *Legea nr. 211/2021 (acțiunea nr. 1.1.4 lit. c)*:

„Modificarea cadrului legal în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor”.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Se propun următoarele obiective:

- îmbunătățirea mecanismului de evaluare și selecție a judecătorilor, inclusiv prin comasarea Colegiului de selecție cu Colegiul de evaluare;
- capacitatea colegiului nou creat cu pârghii și instrumente de lucru suplimentare, pentru ca să devină cu adevărat eficient și mult mai incisiv în procesul de selectare și evaluare a subiecților;
- revizuirea criteriilor și procedurii de selecție a candidaților la funcția de judecător;
- revizuirea criteriilor și procedurii de evaluare a judecătorilor;
- sporirea clarității și preciziei criteriilor de selecție și a celor de evaluare;
- asigurarea aprecierii obiective și echidistante a candidaților la funcția de judecător sau, după caz, a judecătorilor în funcție;
- crearea posibilității pentru Comisia de evaluare (de „pre-vetting”) de a efectua evaluarea integrității etice și financiare a candidaților la funcția de membru al CSEJ.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

După cum s-a menționat supra, în cazul lipsei de intervenție în problematica analizată, situația precară din sistemul judecătoresc se va agrava continuu, cu riscul ca Colegiul de selecție și Colegiul de evaluare să rămână în continuare nefuncționale.

În asemenea circumstanțe, numirea, promovarea, transferul judecătorilor vor fi în continuare imposibile, rămânând a fi la nivelul unor drepturi scrise, dar nerealizate în practică.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul prevede următoarele **schimbări majore**:

- comasarea Colegiului de selecție cu Colegiul de evaluare și formarea unui colegiu nou de selecție și evaluare a judecătorilor (în continuare - CSEJ);
- reglementarea mai detaliată a incompatibilităților pentru candidați la funcția de membru al CSEJ;

- reglementarea expresă a modalității de prelungire a activității membrului Colegiului a cărui mandat a expirat pînă la alegerea/numirea membrului nou;
- revizuirea listei subiecților care au dreptul de a iniția evaluarea performanțelor judecătorilor și a altor aspecte ce țin de procedura de evaluare a performanțelor;
- reglementarea la nivel de lege a criteriilor de selecție și evaluare a performanțelor;
- modificarea modului de remunerare a membrilor judecători din CSEJ;
- prelungirea mandatului Comisiei de evaluare, create în baza Legii nr. 26/2022.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Pe marginea problemelor care au stat la baza elaborării proiectului actului normativ, alegerea de bază a fost efectuată între soluția de a crea un colegiu unificat pentru evaluarea și selecția judecătorilor și soluția de a nu se interveni, menținînd în continuare actualele colegii de evaluare și de selecție.

În cadrul opțiunii de a crea un colegiu unificat pentru evaluarea și selecția judecătorilor, au fost examinate câteva sub-opțiuni referitoare la regimul de lucru al membrilor colegiilor respective și, respectiv a modului de remunerare al acestora.

Prima sub-opțiune constă în **menținerea pentru membrii CSEJ a regimului de muncă și al modului de remunerare stabilit actualmente pentru Colegiul de evaluare și cel de selecție.** Actualmente, art. 3 alin. (3) din Legea nr. 154/2012 prevede: „Volumul de lucru al judecătorilor membri ai colegiului pentru selecție este redus în funcție de activitatea din cadrul colegiului, în modul stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii. Membrii colegiului pentru selecție beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, dar nu mai mult decât pentru două ședințe pe lună.”.

La opțiunea dată s-a renunțat, deoarece după crearea CSEJ și demararea activității în domeniul evaluării și selecției judecătorilor, mai ales în contextul în care s-au acumulat multe restanțe din cauza blocajului existent, CSEJ va avea un volum mare de lucru. Or, pe parcursul celor 2 ani de nefuncționare, cele două colegii ce urmează să fuzioneze au acumulat multe restanțe. Drept urmare, va fi necesar ca membrii CSEJ să se convoace de mai mult de 2 ori pe lună. De asemenea, va fi necesară și o motivare financiară corespunzătoare a candidaților la funcția de membru al CSEJ, altfel, la concursurile de ocupare a acestor funcții nu vor participa candidați.

Astfel, s-a optat pentru o altă opțiune – **mărirea de la 2 la 4 a numărului maxim al ședințelor lunare pentru care se va achita indemnizația lunară.**

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Subliniem că situația actuală nu produce nici un efect pozitiv. În context pot fi evidențiate doar efectele negative ale acesteia:

- blocajul de aproape 2 ani a activității Colegiului de selecție și a Colegiului de evaluare;
- dublarea de responsabilități între instituțiile implicate în procesul de selecție;
- organizarea nejudicioasă a concursurilor pentru funcțiile vacante din sistemul judecătoresc;
- motivarea insuficientă a hotărârilor CSM cu privire la selecția și promovarea candidaților;
- acordarea în mod subiectiv de către CSM a punctajelor în cadrul unor concursuri.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

- **Remunerarea membrilor CSEJ**

Precizăm că conform reglementărilor în vigoare, cele două colegii ar fi trebuit să aibă în total 10 membri (art. 3 alin. (2) și art. 16 alin. (1) din Legea nr. 154/2012):

a) Colegiul de evaluare:

- 3 judecători;
- 2 reprezentanți ai societății civile.

b) Colegiul de selecție:

- 3 judecători;
- 2 reprezentanți ai societății civile.

Potrivit proiectului de lege, noul CSEJ va fi format din 9 membri, dintre care: 6 membri reprezentanți ai judecătorilor și 3 membri reprezentanți ai societății civile. Din acest aspect, viitorul colegiu va avea în componența sa cu un membru mai puțin.

Opțiunea recomandată de remunerare a membrilor CSEJ are impact sub formă de costuri, care sunt determinate de modificarea modului de remunerare a membrilor acestuia.

După cum a fost menționat la pct. 3 lit. c) din prezenta analiză de impact, **s-a optat pentru mărirea de la 2 la 4 a numărului maxim al ședințelor lunare pentru care se va achita indemnizația lunară.**

Astfel, conform art. 10 alin. (3) din proiectul de lege:

„(3) Sarcina de lucru a judecătorilor membri ai colegiului se reduce cu cel puțin 50 %. În funcție de volumul și complexitatea activității în cadrul colegiului, sarcina de lucru a judecătorilor membri ai colegiului poate fi redusă în proporție mai mare, în modul stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii. Membrii colegiului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, **dar nu mai mult decât pentru 4 ședințe pe lună.**”.

Fiind conștienți că volumul de muncă al noului colegiu, urmează să îmbine sarcinile celor două colegii actuale, se propune ca limita maximă de ședințe lunare care urmează a fi remunerate să fie 4. Se impune precizarea că colegiul ar putea să se întrunească în mai multe ședințe dacă situația o va impune, însă remunerarea va fi calculată în limita a 4 ședințe. Acest lucru va determina și o programare eficientă a chestiunilor care urmează a fi decise în cadrul colegiului, dar și o remunerarea adecvată pentru eforturile membrilor colegiului.

Referitor la calcule, precizăm că modul de remunerare al Președintelui CSM este reglementat în Anexa nr. 4 la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unic de salarizare în sectorul bugetar, după cum urmează:

Consiliul Superior al Magistraturii			
B1002	Președinte	129	14,53

De asemenea, precizăm că pentru anul 2023, pentru membrii CSM a fost stabilită valoarea de referință în mărime de 2 600 lei. Astfel, remunerarea lunară a Președintelui CSM va fi egală cu: **14,53 x 2600 lei = 37 780 lei/lună.**

Reieșind din această sumă, prezentăm următoarele calcule estimative:

- indemnizația lunară a unui membru CSEJ va fi egală cu: **(37 780 lei/lună : 10) x 4 ședințe = 15 112 lei/lună.**
- indemnizația lunară a 9 membri CSEJ va fi egală cu: **15 112 lei/lună x 9 = 136 008 lei/lună.**
- pentru achitarea indemnizației celor 9 membri pe parcursul a 12 luni va fi necesară suma de: **136 008 lei/lună x 12 luni = 1 632 096 lei/an.**

Menționăm că la suma remunerației indicate supra se va calcula contribuții de asigurări sociale de stat obligatorie în proporție de 29 %, ce va constitui 473 307,84 lei/an. Astfel, suma totală necesară va constitui **2 105 403,84 lei/an** sau **2 105,4 mii lei.** Precizăm că pentru remunerarea membrilor actualelor colegii de evaluare și de selecție a judecătorilor, în bugetul CSM pentru cele 12 luni din anul 2023 a fost prevăzută **suma de 1 169,8 mii lei.** Respectiv, impactul real anual al proiectului de lege se estimează la **935,6 mii lei** (**2 105,4 mii lei – 1 169,8 mii lei = 935,4 mii lei**).

Referitor la cheltuielile legate de remunerarea membrilor CSEJ pentru lunile rămase din anul 2023, precizăm următoarele.

Pentru anul în curs, suma necesară pentru implementarea proiectului nu va fi substanțială, or, remunerarea membrilor noului colegiu comasat, potrivit noilor reguli ar putea demara începând cu a doua jumătate a anului. Respectiv, membrii CSEJ urmează a fi remunerați pentru jumătate de an (6 luni din anul 2023, maxim 4 ședințe în fiecare lună), după cum urmează:

2 105,4 mii lei/an : 2 = 1 052,7 mii lei/jumătate de an.

Totodată, în condițiile în care colegiile sunt nefuncționale, suma alocată pentru 12 luni din anul 2023 nu a fost încă valorificată (la fel cum nu a fost valorificată nici suma alocată pentru anul 2022), astfel, aceasta va fi suficientă pentru remunerarea membrilor noului colegiu pentru lunile rămase din anul 2023.

Suma necesară pentru remunerarea membrilor CSEJ în anul 2024 va fi inclusă în bugetul anual al CSM pentru anul respectiv.

- **Asigurarea bazei tehnico-materiale**

Precizăm că în prezent „baza tehnico-materială a Colegiului de selecție și cea a Colegiului de evaluare se asigură de CSM, în temeiul art. 25 din Legea nr. 154/2012. Această practică va fi menținută, cu diferența că odată cu adoptarea prezentului proiect de lege, CSM va face acest lucru nu pentru două colegii, ci pentru unul. În acest sens, art. 21 alin. (3) din proiectul de lege prevede expres sarcina respectivă a CSM.

Subliniem că în bugetul CSM pentru anul 2023 sumele respective au fost prevăzute, doar că încă nu au fost utilizate din cauza nefuncționării celor două colegii.

- **Lucrările de secretariat**

Actualmente, lucrările de secretariat pentru cele două colegii se efectuează de către angajații secretariatului CSM, desemnați aleatoriu de șeful secretariatului în baza art. 26 din Legea nr. 154/2012. Proiectul de lege propune constituirea în cadrul secretariatului CSM a unei subdiviziuni permanente, care va ține lucrările de secretariat.

Precizăm că pentru realizarea acestui scop nu sunt necesare unități de personal suplimentare. Or, *de facto* doi angajați deja sunt desemnați în acest sens, iar alte unități de personal pot fi preluate din contul funcțiilor vacante din cadrul Secretariatului.

- **Prelungirea mandatului Comisiei de evaluare, creată în temeiul Legii nr. 26/2022**

Aspectul dat va necesita cheltuieli suplimentare din perspectiva remunerării celor 3 membri naționali pe parcursul a 6 luni.

Actualmente indemnizația lunară a unui membru național al Comisiei de Evaluare constituie 63 910 lei. Suma necesară pentru achitarea indemnizației respective pentru 3 membri naționali pentru o perioadă de 6 luni va constitui:

$(63\,910 \text{ lei} * 3 \text{ membri}) * 6 \text{ luni} = 1\,150\,380 \text{ lei}.$

Cheltuielile necesare pentru achitarea indemnizațiilor menționate vor fi acoperite din contul mijloacelor financiare prevăzute în propunerile de buget pentru anul 2023 pentru procesul de evaluare extraordinară a judecătorilor.

Beneficiile care vor decurge din opțiunea adoptată constau în următoarele:

- stabilirea unui coraport echitabil dintre volumul de lucru și remunerația primită;

- motivarea judecătorilor și a reprezentanților din societatea civilă de a candida la funcțiile din CSEJ, în condițiile în care acești urmează să fie evaluați extern de Comisia de evaluare (să parcurgă etapa de „pre-vetting”) în contextul asigurării integrității etice și financiare a viitorilor membri ai colegiului, care vor

evalua și decide în privința carierei titularilor și candidaților la funcția de judecător;

- salarizarea membrilor CSEJ proporțională cu salariul judecătorilor care urmează a fi evaluați de către aceștia.

Părțile interesate, care vor fi afectate pozitiv sunt viitorii membri ai CSEJ. În urma aprobării modului propus de remunerare nu vor fi părți afectate negativ.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu au fost analizate opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Pentru implementarea acestui proiect există riscul ca, din cauza numărului mare de restanțe ale colegiilor ce vor fi comasate, să fie puțini candidați la funcțiile vacante din colegiul respectiv. De asemenea, va fi necesară o perioadă de timp mai îndelungată pentru lichidarea tuturor restanțelor actualelor colegii de evaluare și de selecție.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu este cazul.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Având în vedere argumentele expuse *supra*, inclusiv beneficiile care vor fi obținute, considerăm că opțiunea propusă este unica fezabilă și proiectul urmează a fi susținut și adoptat.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Pentru buna implementare a opțiunii recomandate este necesară adoptarea proiectului de lege propus spre promovare și, ulterior, modificarea legislației menționate la pct. 1 lit. e) din prezenta analiză a impactului de reglementare.

Pentru buna implementare a proiectului, **Guvernul** va consulta public și prezenta Parlamentului proiectul legii pentru modificarea legislației conexe ce vizează domeniul în cauză.

Un rol important în implementarea proiectului îi revine **CSM**, care:

- va aduce în concordanță cu proiectul de lege regulamentele sale ce vizează procesul de evaluare și selecție a judecătorilor;
- va convoca Adunarea Generală a Judecătorilor pentru selectarea membrilor judecători ai CSEJ;
- va organiza concursul pentru selectarea membrilor CSEJ din societatea civilă.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de performanță sunt:

- Adunarea Generală a Judecătorilor organizată și membrii judecători aleși;
- concursul pentru selectarea reprezentanților societății civile organizat;
- regulamentul CSEJ aprobat;
- președintele CSEJ ales;
- activitatea CSEJ demarată;
- numărul candidaților la funcția de judecător evaluați;
- numărul judecătorilor evaluați periodic;
- numărul judecătorilor evaluați extraordinar;
- numărul hotărârilor adoptate privind: selectarea candidaților la funcția de judecător, selectarea judecătorilor care solicită promovarea la instanțele judecătorești ierarhic superioare, selectarea judecătorilor care solicită numirea în funcția de președinte/vicepreședinte al instanței judecătorești, selectarea judecătorilor care solicită transferul la o instanță judecătorească de același nivel.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Modificările propuse vor intra în vigoare peste o lună de la data publicării proiectului de act normativ în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Impactul acestora se va resimți după aproximativ un an de activitate al CSEJ, fără blocaje.

Impactul financiar al proiectului va fi resimțit odată cu includerea în bugetul de stat pentru anul 2024 a sumelor necesare pentru achitarea indemnizațiilor pentru noua componență a CSEJ. Or, în condițiile în care colegiile de selecție și de evaluare ale CSM nu sunt funcționale, suma alocată pentru anul 2023 nu este valorificată. Odată cu crearea noului colegiu (CSEJ), suma planificată pentru

remunerarea membrilor Colegiului de selecție și a Colegiului de evaluare va fi suficientă pentru remunerarea membrilor noului colegiu.

Pentru monitorizarea impactului reglementării se vor analiza rapoartele de activitate ale CSM și ale CSEJ, se va evalua opinia judecătorilor despre activitatea CSEJ.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

1. Consiliul Superior al Magistraturii;
2. Curtea Supremă de Justiție;
3. Curtea de Apel Chișinău;
4. Curtea de Apel Bălți;
5. Curtea de Apel Cahul;
6. Curtea de Apel Comrat;
7. Judecătoriile;
8. Ministerul Finanțelor;
9. A.O. „Centrul de analiză și prevenire a corupției”;
10. A.O. „Centrul de Resurse Juridice din Moldova”;
11. A.O. „Institutul pentru Politici și Reforme Europene”;
12. A.O. „Vocea Justiției”;
13. A.O. „Centrul de politici și reforme”.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezentul proiect de lege urmează a fi consultat și avizat cu instituțiile statului, precum și cu participarea în format larg a societății civile, atât pe pagina web oficială a Ministerului Justiției cât și pe platforma www.particip.gov.md.

Pentru informații suplimentare – a se vedea rubrica „Avizarea și consultarea publică a proiectului” din Nota informativă.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Ministerul Finanțelor a recomandat completarea Analizei de impact cu informația despre întregul impact asupra bugetului de stat generat de implementarea acestora — spre exemplu, asigurarea bazei tehnico-materiale (art.21 alin.(3)), lucrărilor de secretariat (art.22 alin.(1)). Adicional, a recomandat completarea Notei informative cu calculele detaliate, prezentate în Analiza de impact, precum și clarificarea faptului dacă în anul curent implementarea prevederilor proiectului de lege va fi efectuată în limita alocațiilor CSM aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022

Tabel pentru identificarea impacturilor			
Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0	-	-
povara administrativă	+3	-	-
fluxurile comerciale și investiționale	0	-	-
competitivitatea afacerilor	0	-	-
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0	-	-
concurența pe piață	0	-	-
activitatea de inovare și cercetare	0	-	-
veniturile și cheltuielile publice	-1	-	-
cadrul instituțional al autorităților publice	0	-	-
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	-	-
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0	-	-
situația social-economică în anumite regiuni	0	-	-
situația macroeconomică	0	-	-
alte aspecte economice	0	-	-
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+2	-	-
nivelul de salarizare	+3	-	-
condițiile și organizarea muncii	0	-	-
sănătatea și securitatea muncii	0	-	-
formarea profesională	0	-	-
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	-	-
nivelul veniturilor populației	0	-	-
nivelul sărăciei	0	-	-
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	-	-
diversitatea culturală și lingvistică	0	-	-
partidele politice și organizațiile civice	0	-	-
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	-	-
modul sănătos de viață al populației	0	-	-
nivelul criminalității și securității publice	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	+3	-	-
nivelul și calitatea educației populației	0	-	-
conservarea patrimoniului cultural	0	-	-
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	-	-

accesul și participarea populației în activități sportive	0	-	-
discriminarea	0	-	-
alte aspecte sociale	0	-	-
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0	-	-
calitatea aerului	0	-	-
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	-	-
biodiversitatea	0	-	-
flora	0	-	-
fauna	0	-	-
peisajele naturale	0	-	-
starea și resursele solului	0	-	-
producerea și reciclarea deșeurilor	0	-	-
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	-	-
consumul și producția durabilă	0	-	-
intensitatea energetică	0	-	-
eficiența și performanța energetică	0	-	-
bunăstarea animalelor	0	-	-
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	-	-
utilizarea terenurilor	0	-	-
alte aspecte de mediu	0	-	-
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			
Anexe			
